

LODEWIJK GERARD VAN RENESSE (BREDA)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
13 DECEMBER 1646
4497

Vervolg op Renesses brief van 31 november 1646 (Worp 4, nr. 4494, p. 365).

Samenvatting: Renesse schrijft over de gang van zaken op het Oranje-College te Breda; het muziekcollege van Brosterhuisen begint te lopen.

Bijlage: kerkeraad van Breda aan Amalia van Solms.

Renesse schreef opnieuw op 16 januari 1647 (Worp 4, nr. 4521, p. 374).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod Hug. 37: brief (enkelvel, 20x33cm, a | -; apograaf).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 4497 p. 366: samenvatting.

Namen: Henricus Bornius; Johan Brosterhuisen; Johann Henryk Dauber; Lodewijk Huygens; Johannes Polyander van Kerckhoven; Johan Frederik van Renesse; Amalia van Solms.

Plaats: Rotterdam.

Glossarium: musycke (muziek).

Transcriptie

Mijn Heere ende Neve,

Zedert mijne laetste is weynich veranderingh voorgevallen. Vandaegh zijn aengekomen twe collegisten van Rotterdam, jonghelingen mede van goede apparentie, sulx dat ick verlegen ben met plaetsen, alsoo geen meer opghemaect zijn, ende het werck door de cortheydt van dagen ende onvasticheydt van wercklieden dan komende, dan elders gaende, wat traeghlyck avanceert. Ick woone noch heel onghemaeckelijck. Evenwel laete ick alles voorgaen, om d'anderen te accomoderen, soo collegisten als d'Professoren Brosterhuysen ende Bornius.

Ick hebbe van verscheyde poincten ghewach ghemaect in mijne brieven aen den Heere van Heenvliedt, versoecke daer op ordre, ende met name wensche, dat de Professoren een niuw eygen ghestoelte, dat tot haeren dienst blijve, moghte worden gheassigneert, alsoo deurgaens hunne plaetsen worden inghenomen, soodat op den biddach hier en daer moesten sitten, vermits ondiscretie van eenige militaire minderofficieren. De collegisten spreekken alledage van exercitiemeesters. Het ghetal der studenten wast; zijn nu bij de sestich, ende alles tusschen alle collegisten ende studenten in goede vrede. Wat Uwe Ed. soon aengaet, mijn soon oeffent hem 's avonts *in Institutionibus privatim in musæo*, ende gaet met hem na de middach ten vijf ueren bij de heere Professor Dauberus. De *exercitia pietatis et mensalium colloquiorum* hebben haeren aenvanck gheluckelijck ghenomen. Het refectorium is duslange van *Domino* Bornio bewoont, wort dese weecke ledich, ende dient mijnes oordeels gheplanct. De musycke begint hier oock *inter proprios collegistas cum Brosterhuysio* levendich. *Summa* noch alles wel. De Heere Godt wil het meer en meer segenen. Ghelieft dese bijghevoeghde Haere Hoochheydt te doen behandighen, zijnde een danckbrief des Kerckenraedts voor Haere Hoogheydts gunste, dat bekomen is tractement voor de vierde predicant. Godt wil ons een fraye man beschicken, daertoe oock Haere Hoogheydt het eenich ghewicht zal zijn,

Mijne Heer,

Uwe Ed. gansch dienstwillige dienaar ende neve
L.G. Renesse.

13 Decembris 1646, Breda.

Vertaling

Mijnheer mijn neef,

Sinds mijn vorige brief is er niet veel gebeurd. Vandaag zijn twee studenten uit Rotterdam gearriveerd, keurige jongens, waardoor ik plaats tekort kom, aangezien er te weinig is en omdat het werk door de korte dagen en de wisseling van werklieden, die dan weer komen en dan weer gaan, niet erg opschiet. Ik woon nog steeds erg ongemakkelijk, maar zet alles opzij om anderen onder te brengen, zowel de studenten als de professoren [Johan] Brosterhuisen en [Henricus] Bornius.

Ik heb in mijn brieven aan de ¹heer van Heenvliet verschillende zaken aan de orde gesteld, met verzoek om antwoord daarop. Met name zou ik wensen dat de professoren een nieuwe bank [in de kerk], voor eigen gebruik, toegewezen krijgen, aangezien doorgaans hun plaatsen door anderen ingenomen worden, zodat ze op de biddag verspreid moesten zitten, ten gevolge van de onbescheidenheid van enkele onderofficieren. De collegianten praten alle dagen over drilmeesters. Het aantal studenten stijgt en is nu ongeveer zestig, terwijl er een goede verstandhouding is tussen studenten en collegisten. Wat betreft uw ²zoon: mijn ³zoon oefent met hem iedere avond ⁴de *Institutiones* individueel, in de bibliotheek,¹ en gaat 's middags om vijf uur met hem naar professor [Johann Henryk] Dauber. ⁵De oefeningen van vroomheid en van de tafelgesprekken¹ hebben met goed resultaat hun aanvang genomen. Het refectorium werd tot nu toe bewoond door de heer [Henricus] Bornius, en komt deze week leeg te staan en moet mijns inziens betimmerd worden. Het collegium musicum ⁶van Brosterhuisen en de eigen collegianten¹ begint ook te lopen. ⁷Kortom,¹ alles gaat redelijk wel. De Here wil het steeds meer zegenen. U gelieve bijgevoegde ⁸brief, een dankwoord van de kerkeraad aan Hare ⁹Hoogheid dat zij zorg wilde dragen voor de betaling van een vierde predikant, aan Hare Hoogheid te overhandigen. Moge God ons een goede man zenden, waarbij Hare Hoogheid een belangrijke rol kan spelen,

mijnheer,

uw dienstwillige dienaar en neef
Lodewijk Gerard van Renesse.

13 december 1646, Breda.

-
1. Johannes Polyander van Kerckhoven, heer van Heenvliet.
 2. Lodewijk Huygens.
 3. Frederik Johan van Renesse.
 4. Kerkeraad van Breda aan Amalia van Solms, december 1646 (verloren?).
 5. Amalia van Solms.
-